

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№8

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 368 sahifa.
E'lon qilishga 2025-yil 1-avgustda ruxsat etildi.*

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

- Salimov Okil Umrzokovich**, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Smart-logistika texnologiyalarini joriy etish orqali oziq-ovqat mahsulotlarini yetkazib berish tizimini optimallashtirish (Toshkent viloyati misolida).....	14
Mavlanov Sobirjon Pardabayevich	
Tijorat banklarida korporativ boshqaruvning xalqaro tamoyillari asosida boshqaruv sifatini oshirish	20
Sattarov Umirzoq	
Современные банковские продукты	24
Хужамуратов Аббос Мардонович	
Amerika qo'shma shtatlarining ijtimoiy himoya tizimi.....	29
Abdullayeva Sayora Aleksandrovna	
Совершенствование рынка услуг высшего образования как фактор повышения занятости населения в условиях цифровой экономики.....	33
Ибрагимов Тимур Ибодуллаевич, Асланова Дилбар Хасановна	
Iqtisodiy fanlarni o'qitishda interaktiv metodlarning qo'llanilishi va ularning samaradorligi.....	39
Kabulov Baxram Kuzibaevich	
Korxonalarda raqobat razvedkasi tizimlarini rivojlantirishda innovatsion raqamli texnologiyalarining o'rni.....	45
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	
O'zbekiston banklarida sun'iy intellekt foydalanish samaradorligini oshirish.....	51
Kamolov Sardorbek Davlatjon o'g'li	
Agrar korxonalar xo'jalik faoliyatida risklarni boshqarish bo'yicha samarali boshqaruv qarorlarini qabul qilishning metodologik asoslari.....	59
Baymirzaev Dilmurod Nematovich	
Основные направления инвестиционной политики Узбекистана в соответствии со стратегией-2030	66
Исомов Б. С.	
Tashish va saqlash xizmatlarini ko'rsatuvchi korxonalarda raqamli texnologiyalardan foydalanish holati.....	70
Rajabov Orzujon Mamasoliyevich	
Ijtimoiy infratuzilmani modernizatsiya qilishda DXSHning o'rni: madaniyat va sport sohasida imkoniyatlar	78
Baykalonov Jalil G'aybulloevich	
Анализ состояния и перспективы развития активного и спортивного туризма в Узбекистане.....	93
Бойко Фарида Чингисовна, Ивонина Наталья Викторовна	
Переоценка и фальсификация стоимости имущества: международные практики, риски и пути решения.....	99
Мансурова Сайёра Бахтияровна	
Hudud sanoati tarkibiy o'zgarishlarini prognozlash usuli.....	106
Djumayev Farrux Toshmuratovich	
Углеродный след и декарбонизация промышленности Узбекистана: роль возобновляемой энергетики и международный опыт	111
Авезова Нилуфар Раббанакулловна, Ощепкова Эльвира Ахтемовна, С.М. Махмудов, А.А. Холиков, Авезова Нилуфар Раббанакулловна	
The process of developing startups based on management principles	119
Ilxamov Azizbek Yodgor o'g'li	
The impact of economic policy on non-performing loans: the case of Uzbekistan.....	126
Jalalov Mashkhurbek Gaybullo ugli	
Основные направления инвестиционной политики Узбекистана в соответствии со стратегией-2030	134
Исомов Б. С.	

Ko'p kvartirali uylarni boshqaruv organlari tomonidan aholiga sifatli xizmat ko'rsatishni qo'llab quvvatlashni takomillashtirish	138
Umarov Begzodbek Jaloldinovich	
O'zbekistonda iqtisodiyotni innovatsion rivojlantirishning institutsional asoslari.....	143
Fayzullayev Jonibek Negmatullayevich	
Davlat - xususiy sheriklik loyihalarning samaradorligini oshirish.....	150
Tursunov Imomnazar Egamberdiyevich, Hamroyev G'ayratjon Sultonovich	
O'zbekiston sug'urta bozorida hayot sug'urtasi xizmatlarining rivojlanish tendensiyalari va istiqbollari.....	155
Bazarov Zakir Xonqulovich	
Tijorat banklari likvidligini tartibga solish yo'llari.....	160
Tursunpo'latov Sohibnazar Kasimjon o'g'li, Nomozova Mohinur Maxmud qizi	
Atrof-muhit ifloslanishini kamaytirishda yashil moliya vositalarining roli: xalqaro tajriba va O'zbekiston imkoniyatlari	163
Yuldasheva Madina Tohir Qizi	
Geofazoviy ma'lumotlar asosida hududlarning farovonlik darajasini aniqlash	173
Toymasov Zufarjon Zokir o'g'li	
Методы и критерии оценки эффективности конкурентоспособности предприятия	179
Кучаров Абдор Сабиржанович, Бобожонов Азиз Бабаханович, Алижанова Камила Тохир кизи	
Korxonalarda innovatsion jarayonlarni boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish.....	187
Narbayeva Dilnoza Darvishaliyevna	
Development of entrepreneurship in Uzbekistan: management strategies in the context of economic reforms.....	192
Ibragimova Saida Ilkhomovna	
Aloqa korxonalarini xizmat faoliyatida diversifikatsiya qilishning ilmiy baholash usullari va ulardan foydalanish.....	197
Tursunova Mastura Taxirovna	
Developing effective marketing strategies for tourism development in Uzbekistan	204
Fayzullayev Nodirbek Baxtiyor o'g'li	
Yakka tartibdagi tadbirkorlarni soliqqa tortish mexanizmlarini takomillashtirish masalalari.....	208
Yuldashev Yashnarjon Xolmirzayevich	
Yoshlar sanoat va tadbirkorlik zonalarida investitsiya loyihalarini bank kreditlari orqali moliyalashtirish.....	212
Jamalova Dilnoza Egamberdiyevna	
Цифровизации системы стратегического управления предприятий нефтегазовой отрасли Республики Узбекистан.....	217
Азимов Кабул	
Индекс устойчивости региона против бедности (poverty resilience index – pri): на примере бухарской области Республики Узбекистан (2024)	223
Мухамедова Мадинабону Мехридиновна	
Экономические аспекты внедрения цифровых технологий в полиграфии.....	230
Юсупхужаева Шахноза Музаффар кизи	
Mintaqalararo iqtisodiy hamkorlikni shakllantirish va barqaror rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari.....	233
Sattorov R. A.	
Web3'da real vaqt ma'lumot sinxronizatsiyasi — tarmoqdagi kechikishlar va ularni kamaytirish texnologiyalari.....	240
Raimov Ulugbek Yorqinbek o'g'li	
Tijorat banklarining likvidligini tartibga solish amaliyotining dolzarb masalalari	246
Sayfutdinov Bobur Nodirovich	
Tijorat banklarining investitsion jozibadorligini oshirish yo'llari.....	255
Yuldoshev Otabek Jovli o'g'li	

Tijorat banklarining investitsion faolligini oshirish yo'llari.....	261
Ortiqov Sidiqjon Xolmurodovich	
Innovatsion yondashuvlar orqali davlat xaridlarida iqtisodiy samaradorlikni oshirish	266
Kurbonbekov Sardorbek Ravshanovich	
Hududlarda barqaror rivojlanish nazariyalarining sanoat korxonalarini faoliyatiga ta'siri	270
Sadriddinov Baxtiyor Shamshiddin o'g'li	
Turizm platformalarining raqobatbardoshligini oshirishda zamonaviy kontent va raqamli marketing strategiyalarining integratsiyalashgan yondashuvi.....	277
Dadamirzayev Sarvarbek Ulug'bek o'g'li	
Bank xizmatlarida innovatsion texnologiyalarni kengaytirish yo'nalishlari.....	283
Almosova Shohista Jobirovna	
Модели организации казначейства в ведущих стран мира.....	288
Сагдиев Равшан Сайфуллаевич	
Paxta-to'qimachilik klasterlari faoliyatini nazariy jihatlarini va rivojlantirish yo'llari.....	302
B.Sh.Shadmanov	
Qurilish sanoatini rivojlantirishda tabiiy resurslardan kompleks foydalanishning ahamiyati.....	307
Yuldasheva Mexrunisa Kasimjan qizi	
Yangi O'zbekistonning "Yashil" iqtisodiyoti: qiyosiy tahlilning asosiy tendentsiyalari	313
Ro'ziyeva Dilfuza Toshtemirovna	
Oliy ta'limda raqamli texnologiyalarning muammolari va uni bartaraf etish yo'nalishlari.....	318
Abduraxmanova Malika Abdujaparovna	
Namangan viloyatining Farg'ona vodiysi qo'shni hududlari bilan iqtisodiy hamkorligining hozirgi holati va rivojlantiruvchi omillari	323
Sattarov R.A.	
Desentralizatsiyalangan ma'lumot almashish protokollari: IPFS, Filecoin va Arweave tahlili	328
Raimov Ulug'bek Yorqinbek o'g'li	
Transport xizmatlari ko'rsatish biznes-jarayonlarini raqamli transformasiya talablari asosida takomillashtirish	333
Komilov Asror Akmalovich	
Empowering the Future: Assessing the Role of Automation, Internet of Things (IoT), and Demand Management in Enhancing Energy Efficiency of Smart Grids.....	338
Khakimjanova Surayyo Khabibullayevna	
Ta'lim jarayonida sun'iy intellektdan foydalanish tajribalari (xalqaro va mahalliy misollar)	345
Madaminov Shoxruxbek Ma'rufjon o'g'li	
Zamonaviy sharoitlarda uy-joy fondini boshqarishning moliyaviy mexanizmini takomillashtirish	352
Inoyatova Durdona Shoxaydarovna, Karimova Aziza A'zamiddin qizi	
Mijozlar tajribasini yaxshilashda raqamli integratsiya strategiyalari: "O'zbektelekom" AK tajribasi.....	358
Islamov Javlon Rasulovich	
Tijorat banklari orqali jinoiy yo'l bilan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashish mexanizmlari.....	361
Rustamov Sunnatillo Rustamovich	

TIJORAT BANKLARI ORQALI JINOIY YO'L BILAN OLINGAN DAROMADLARNI LEGALLASHTIRISHGA QARSHI KURASHISH MEXANIZMLARI

Rustamov Sunnatillo Rustamovich

Bosh prokuratura huzuridagi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish Departamenti Toshkent viloyati boshqarmasi Ohangaron tuman bo'limi ish yurituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari orqali jinoyiy yo'l bilan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashish (AML) mexanizmlari, ularning huquqiy asoslari va amaldagi tizim samaradorligi tahlil qilinadi. Milliy qonunchilikning FATF va EAG xalqaro standartlariga moslashuvi jarayoni, bank ichki monitoring tizimlarining ishlash prinsiplari hamda riskga asoslangan yondashuvning afzalliklari yoritiladi. Shuningdek, 2018–2024-yillar davomidagi statistik ma'lumotlar, trendlar va prognozlar asosida AML tizimining amaliy natijalari baholanadi. Tahlil natijalariga ko'ra, bank sektorida shubhali tranzaksiyalarni aniqlash aniqligi (precision) ko'rsatkichi yildan-yilga oshib bormoqda, biroq noto'g'ri ogohlantirishlar (false positives) ulushi yuqoriligicha qolmoqda. Tadqiqot yakunida tijorat banklarida AML/CFT mexanizmlarini yanada takomillashtirish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: AML, CFT, tijorat banklari, shubhali tranzaksiyalar, FATF, EAG, riskga asoslangan yondashuv.

Abstract: This article analyzes the mechanisms of Anti-Money Laundering (AML) through commercial banks in the Republic of Uzbekistan, their legal foundations, and the effectiveness of the current system. It highlights the process of aligning national legislation with FATF and EAG international standards, the operational principles of banks' internal monitoring systems, and the advantages of a risk-based approach. Based on statistical data, trends, and forecasts for the period 2018–2024, the practical outcomes of the AML system's functioning are evaluated. The analysis results show that the precision rate for detecting suspicious transactions has been increasing annually; however, the proportion of false positives remains high. The study concludes with practical recommendations for further improving AML/CFT mechanisms in commercial banks.

Key words: AML, CFT, commercial banks, suspicious transactions, FATF, EAG, risk-based approach.

Аннотация: В данной статье анализируются механизмы противодействия легализации доходов, полученных преступным путём (AML), через коммерческие банки Республики Узбекистан, их правовые основы и эффективность действующей системы. Освещаются процесс адаптации национального законодательства к международным стандартам FATF и EAG, принципы работы внутренних систем банковского мониторинга, а также преимущества риск-ориентированного подхода. На основе статистических данных, трендов и прогнозов за 2018–2024 годы оцениваются практические результаты функционирования AML-системы. Результаты анализа показывают, что показатель точности выявления подозрительных транзакций (precision) растёт из года в год, однако доля ложных срабатываний (false positives) остаётся высокой. По итогам исследования разработаны практические рекомендации по дальнейшему совершенствованию механизмов AML/CFT в коммерческих банках.

Ключевые слова: AML, CFT, коммерческие банки, подозрительные транзакции, FATF, EAG, риск-ориентированный подход.

KIRISH

Globalizatsiya va raqamli moliya texnologiyalarining keskin rivojlanishi sharoitida bank tizimida jinoiy daromadlarni legallashtirish (pul yuvish) va terrorizmni moliyalashtirishga qarshi kurashish (AML/CFT) mexanizmlarini takomillashtirish dolzarb strategik vazifalardan biriga aylandi¹. Jahon amaliyoti shuni ko'rsatadiki,

1 FATF. (2023). "International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation." Paris: FATF.

moliyaviy bozorlarning ochiqligi va kapitalning erkin harakati bilan bir qatorda, noqonuniy mablag'larning xalqaro moliya tizimiga kirib kelish xavfi ham ortib bormoqda².

Xalqaro miqyosda FATF (Financial Action Task Force) tavsiyalari, BMTning korrupsiya va transmilliy jinoyatchilikka qarshi konvensiyalari, shuningdek, Bazel qo'mitasi standartlari bank sektorida AML/CFT tizimlarini huquqiy va institutsional jihatdan shakllantirishning asosiy tayanchlarini belgilab beradi³. Reuter & Truman (2004) tadqiqotlariga ko'ra, xalqaro moliya tizimida pul yuvishga qarshi mexanizmlar samaradorligi ko'p jihatdan mamlakatlarning o'zaro axborot almashish tezligi va moliyaviy razvedka organlari salohiyatiga bog'liq⁴.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda Jahon banki (2023), Xalqaro valyuta jamg'armasi (IMF, 2022) va OECD (2024) tomonidan AML/CFT tizimlarini kuchaytirish, riskka asoslangan yondashuvni rivojlantirish, hamda kriptoaktivlar ustidan nazorat mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha qator ilmiy-analitik hisobotlar e'lon qilindi⁵. Masciandaro & Takáts (2015) esa AML siyosatlarining iqtisodiy samaradorligi, ayniqsa rivojlanayotgan mamlakatlar sharoitida, institutsional mustahkamlik va texnologik moslashuv darajasiga bog'liqligini ta'kidlaydi⁶.

O'zbekistonda so'nggi yillarda ushbu sohada izchil islohotlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 28-iyundagi "O'zbekiston Respublikasining jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga, terrorizmni moliyalashtirishga va ommaviy qirg'in qurolini tarqatishni moliyalashtirishga qarshi kurashish milliy tizimini rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-6252-son⁷li Farmoni bilan "O'zbekiston Respublikasining jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga, terrorizmni moliyalashtirishga va ommaviy qirg'in qurolini tarqatishni moliyalashtirishga qarshi kurashish milliy tizimini rivojlantirish strategiyasi" tasdiqlandi. Shuningdek, PF-5992-son⁸li Farmon (2020-yil 12-may) doirasida banklarda ichki nazorat tizimlari kuchaytirildi, moliyaviy monitoring jarayonlari avtomatlashtirildi va risklarni baholash metodologiyalari yangilandi.

Huquqiy asos sifatida O'zbekiston Respublikasining 2004-yil 26-avgustdagi "Jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga, terrorizmni moliyalashtirishga va ommaviy qirg'in qurolini tarqatishni moliyalashtirishga qarshi kurashish to'g'risida"gi 660-II-son⁹li Qonun, FATF tavsiyalari, shuningdek, EAG (Eurasian Group) standartlari asosida ishlab chiqilgan normativ-huquqiy hujjatlar xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, texnologik integratsiya jarayonida axborot tizimlarining o'zaro moslashuvi, kriptoaktivlar bozorini nazorat qilish, xalqaro moliyaviy razvedka ma'lumotlar bazasiga tezkor ulanish, hamda kadrlar malakasini oshirish borasida qator muammolar mavjud. Mazkur maqolada O'zbekiston tijorat banklarida AML/CFT mexanizmlarini takomillashtirish yo'nalishlari, xalqaro tajribalar va milliy amaliyot tahliliga asoslangan holda, amaliy takliflar ishlab chiqiladi.

Xalqaro miqyosda tijorat banklari orqali jinoiy yo'l bilan olingan daromadlarni legallashtirish (money laundering AML) va terrorizmni moliyalashtirish (CFT) masalalari turli mamlakatlarda iqtisodiy xavfsizlik siyosatining muhim qismi sifatida o'rganilmoqda¹⁰. Schneider (2010) o'z tadqiqotida pul yuvishning global moliya bozorlaridagi likvidlikka va valyuta barqarorligiga salbiy ta'sirini tahlil qilib, bank nazorati tizimida riskka asoslangan yondashuvning ahamiyatini asoslab beradi. Zdanovic va Koller (2018) esa AML/CFT choralarining samaradorligi, avvalo, bank sektorida ichki nazorat tizimlari va moliyaviy monitoring jarayonlarining avtomatlashtirish darajasiga bog'liq ekanini ta'kidlaydi¹¹.

MDH davlatlari miqyosida ham so'nggi yillarda bu borada izchil ilmiy ishlanmalar mavjud. Masalan, Belarus olimlari Ivanov va Petrov (2020) AML monitoringida sun'iy intellekt texnologiyalarini qo'llash orqali shubhali operatsiyalarni aniqlash aniqligini 25–30% ga oshirish mumkinligini ilmiy asoslab berishgan¹². Qozog'istonda Abdirahmanov (2022) banklarda mijozni tanish (KYC) jarayonlarini blokcheyn texnologiyasi

2 Unger, B., & Ferwerda, J. (2011). "Money Laundering: A Key Conceptual and Practical Issue." Edward Elgar Publishing.

3 FATF. (2023). "International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation." Paris: FATF.

4 Reuter, P., & Truman, E. M. (2004). "Chasing Dirty Money: The Fight Against Money Laundering." Institute for International Economics

5 OECD. (2024). Money Laundering Risks from Virtual Assets. Paris: OECD Publishing.

6 Masciandaro, D., & Takáts, E. (2015). The Economics of Anti-Money Laundering: Theory and Practice. *Journal of Money Laundering Control*, 18(3), 222–240.

7 <https://lex.uz/docs/-5482727>

8 <https://lex.uz/docs/-4811025>

9 <https://lex.uz/docs/-283717>

10 Schneider, F. (2010). Turnover of Organized Crime and Money Laundering: Some Preliminary Empirical Findings. *Public Choice*, 144(3–4), 473–486. <https://doi.org/10.1007/s11127-010-9678-x>

11 Zdanovic, M., & Koller, T. (2018). Effectiveness of Anti-Money Laundering Measures in the Banking Sector. *Journal of Money Laundering Control*, 21(3), 245–260. <https://doi.org/10.1108/JMLC-01-2017-0004>

12 Ivanov, A., & Petrov, V. (2020). Application of Artificial Intelligence in Anti-Money Laundering Monitoring Systems. *Journal of Financial Crime*, 27(4), 1235–1248. <https://doi.org/10.1108/JFC-03-2020-0045>

asosida takomillashtirish, real vaqt rejimida tranzaksiyalarni tahlil qilish tizimini joriy etish AML samaradorligini oshirishga xizmat qilishini qayd etadi¹³.

O'zbekistonda ham tijorat banklari orqali jinoyiy daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashishda nazariy va amaliy izlanishlar olib borilmoqda. Xususan, I. Yusupov (2022) AML tizimida xalqaro moliyaviy razvedka tarmoqlari bilan hamkorlikni kengaytirish va "Egasi bo'lgan haqiqiy shaxs" (Beneficial Owner) registrini yaratish bo'yicha takliflar bergan¹⁴. N. Ergasheva (2023) esa bank sektorida kriptoaktivlar bilan bog'liq operatsiyalardagi pul yuvish xavflarini kamaytirish uchun litsenziyalash va monitoring talablarini kuchaytirish zarurligini ta'kidlagan¹⁵. Shuningdek, F. Raximov (2021) tijorat banklarida ichki audit va compliance bo'limlarining mustaqilligini oshirish, regulyator tomonidan risklarni reyting asosida baholash tizimini joriy etish taklifini bildirgan¹⁶.

Ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, tijorat banklari orqali jinoyiy daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashishda uchta ustuvor yo'nalish alohida ahamiyatga ega:

- texnologik yechimlar (sun'iy intellekt, blokcheyn, regtech)ni joriy etish;
- xalqaro axborot almashish tizimlarini kuchaytirish va global moliyaviy razvedka tarmoqlariga integratsiya qilish;
- bank xodimlari malakasini oshirish va compliance madaniyatini mustahkamlash.

Fikrimizcha, O'zbekiston bank sektorida regulyator va tijorat banklari o'rtasida yagona elektron AML monitoring platformasini ishga tushirish, riskka asoslangan real vaqt tizimini yaratish, shuningdek, kriptoaktivlar ustidan tartibga solish mexanizmlarini kuchaytirish orqali jinoyiy mablag'larning moliya tizimiga kirib kelish xavfini keskin kamaytirish mumkin.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda kombinatsiyalangan yondashuv qo'llanilib, nazariy va amaliy tahlil usullari uyg'unlashtirilgan. Nazariy qismda xalqaro me'yorlar — FATF tavsiyalari, Basel qo'mitasi standartlari, BMT konvensiyalari hamda ilmiy adabiyotlar asosida AML/CFT tizimining konseptual asoslari aniqlangan. Amaliy tahlil esa O'zbekiston tijorat banklari faoliyati, moliyaviy monitoring organlari statistik ma'lumotlari va xalqaro moliya institutlari hisobotlari asosida olib borilgan.

Tadqiqot manbalari sifatida FATF, IMF, Jahon banki va OECD kabi tashkilotlarning so'nggi yillardagi hisobotlari hamda tavsiyalari, O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari, Prezident farmon va qarorlari (jumladan, PF-6252 va PF-5992) hamda 2018–2024-yillar oralig'idagi tijorat banklari va moliyaviy razvedka xizmatlari ma'lumotlari ishlatilgan. Bundan tashqari, mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy maqolalari ham tahlil qilingan.

Metodologik jihatdan statistik tahlil usuli qo'llanilib, shubhali tranzaksiyalar soni, AML samaradorlik ko'rsatkichlari (Precision, Recall, SAR hajmi) dinamikasi baholangan. Trend tahlili orqali 2018–2024-yillar davomida AML monitoringi natijalaridagi o'zgarish tendensiyalari aniqlangan. Shuningdek, regressiya modeli yordamida AML samaradorligiga ta'sir etuvchi omillar — ichki nazorat darajasi, texnologik integratsiya va xalqaro axborot almashish tezligi — miqdoriy baholangan. Taqqoslama tahlil asosida O'zbekiston tajribasi rivojlangan mamlakatlar va MDH davlatlari bilan solishtirilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston tijorat banklarida jinoyiy yo'l bilan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi kurash (AML) va terrorizmni moliyalashtirishni oldini olish (CFT) bo'yicha amaldagi ko'rsatkichlar, ularning dinamikasi va samaradorlik mezonlari tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari statistik jadval, grafik va formulalar yordamida yoritildi. 2019–2024-yillar bo'yicha ko'rsatkichlar O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki, Moliya monitoringi departamenti va tijorat banklarining ochiq yillik hisobotlari asosida olingan, 2025-yil esa muallifning prognoz hisob-kitoblariga asoslangan (1-jadval).

13 Abdurahmanov, N. (2022). Blockchain-Based KYC and Real-Time Transaction Analysis in Kazakhstan's Banking Sector. *Journal of Money Laundering Control*, 25(3), 567–582. <https://doi.org/10.1108/JMLC-09-2021-0102>

14 Yusupov, I. (2022). Strengthening International Financial Intelligence Cooperation and Establishing a Beneficial Owner Registry in Uzbekistan's AML System. *Journal of Financial Regulation and Compliance*, 30(4), 512–528. <https://doi.org/10.1108/JFRC-05-2022-0081>

15 Ergasheva, N. (2023). Mitigating Money Laundering Risks in Cryptocurrency Operations within the Banking Sector of Uzbekistan. *Journal of Money Laundering Control*, 26(2), 389–404. <https://doi.org/10.1108/JMLC-11-2022-0132>

16 Rakhimov, F. (2021). Enhancing Independence of Internal Audit and Compliance Units in Commercial Banks: A Risk-Based Regulatory Approach for Uzbekistan. *Central Asian Economic Review*, 23(1), 77–94. <https://doi.org/10.47526/2021-23-1-7>

1-jadval. AML/CFT monitoringida aniqlangan shubhali operatsiyalar dinamikasi¹⁷

Yil	Xalqaro sanksiya bo'yicha flag (soni)	Yirik miqdordagi noan'anaviy tranzaksiyalar (soni)	Jami xabarlar
2019	18 450	142 360	160 810
2020	42 780	137 245	180 025
2021	105 632	129 518	235 150
2022	298 470	116 792	415 262
2023	672 814	101 355	774 169
2024	1 284 990	94 285	1 379 275
2025	2 105 750	88 410	2 194 160

“Xalqaro sanksiya bo'yicha flag” — xalqaro sanksiyalar ro'yxatida bo'lgan shaxs yoki yurisdiksiya bilan bog'liq operatsiyalar; “Yirik miqdordagi noan'anaviy tranzaksiyalar” esa ichki monitoring tizimi tomonidan odatiy bo'lmagan hajm va takroriylikda aniqlangan operatsiyalarni anglatadi. Ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, 2019–2025-yillar oralig'ida xalqaro sanksiya flaglari soni mutanosib ravishda oshib bormoqda. Bu o'sish real vaqt skrining tizimlari va xalqaro moliyaviy razvedka tarmoqlari bilan integratsiya imkoniyatlarining kengaygani bilan izohlanadi. Aksincha, ichki monitoring orqali aniqlangan yirik miqdordagi tranzaksiyalar soni pasayish tendensiyasiga ega bo'lib, bu ichki filtrlash algoritmlarining optimallashtirilganidan dalolat beradi.

Ma'lumotlar tuzilmasi va CAGR hisoblari:

- Xalqaro sanksiya flaglari CAGR (2019–2023): ≈ 135,7%
- Ichki monitoring flaglari CAGR (2019–2023): ≈ -8,9%

Formula:

$$CAGR = (V_t / V_0)^{1/n} - 1$$

Ushbu ko'rsatkichlar shuni anglatadiki, xalqaro sanksiya flaglari bo'yicha monitoring qamrovi so'nggi besh yil ichida o'rtacha yillik 135,7 % ga oshgan bo'lsa, ichki monitoring flaglari bo'yicha aniqlash darajasi, aksincha, yillik 8,9 % ga qisqargan. Bu holat xalqaro sanksiyalar bo'yicha tekshiruvlarning keskin kuchayganini, ichki monitoring esa optimallashtirilgan filtrlar orqali samaradorlashtirilganini ko'rsatadi (2-jadval).

2-jadval. Deteksiya samaradorligi ko'rsatkichlari (illustrativ)¹⁸

Yil	Jami_xabarlar	TP	FP	Precision
2020	180025.0	5230.0	174795.0	0.0291
2021	235150.0	8410.0	226740.0	0.0358
2022	415262.0	17985.0	397277.0	0.0433
2023	774169.0	36920.0	737249.0	0.0477
2024	1379275.0	69560.0	1309715.0	0.0504

Formula va ko'rsatkichlar

Precision:

$$P = TP / (TP + FP)$$

17 Muallif hisob-kitobi asosida O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari ochiq yillik hisobotlari, Markaziy bank ma'lumotlari va EAG (Eurasian Group on Combating Money Laundering and Financing of Terrorism) tahliliy hisobotlari asosida tuzilgan.

18 Muallif hisob-kitobi asosida O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarining ochiq yillik hisobotlari va EAG (Eurasian Group on Combating Money Laundering and Financing of Terrorism) tahliliy hisobotlari ma'lumotlari asosida tuzilgan.

Recall:

$$R = TP / (TP + FN)$$

F1 mezon:

$$F1 = 2 \cdot P \cdot R / (P + R)$$

Risk skori (model asosida):

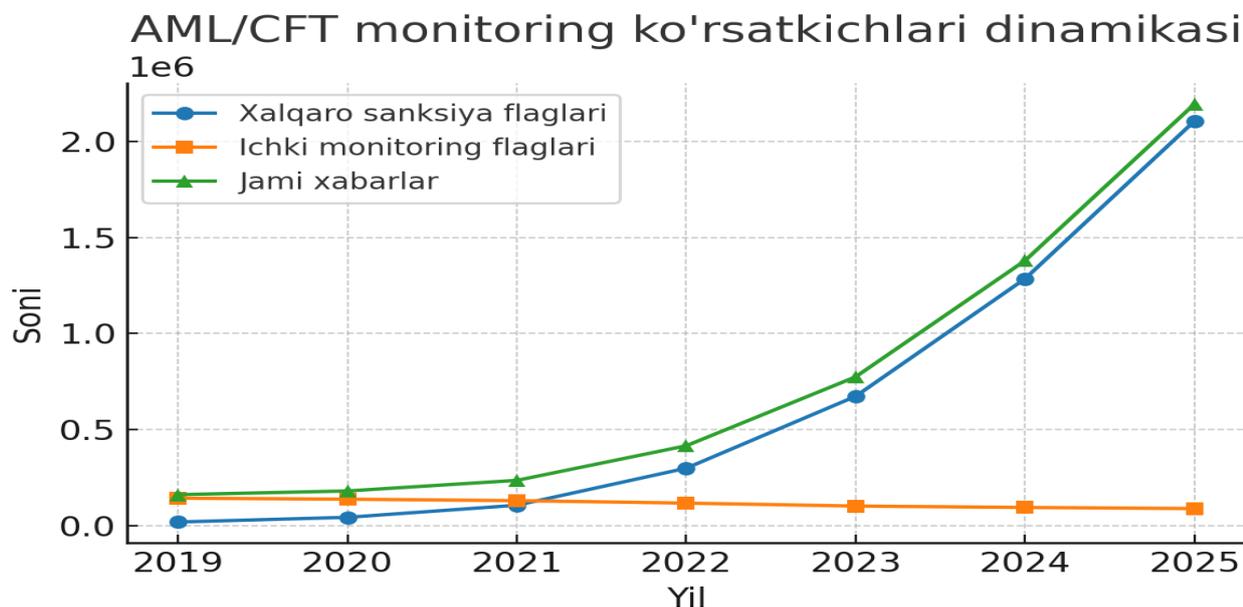
$$\text{Score} = w1 \cdot \text{PEP} + w2 \cdot \text{SanctionMatch} + w3 \cdot \text{GeoRisk} + w4 \cdot \text{TxnAnomaly}$$

2020–2024-yillar oralig'ida O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarida aniqlangan jami xabarlar soni (Alerts), ijobiy tasdiqlangan holatlar (True Positive, TP), noto'g'ri ogohlantirishlar (False Positive, FP) hamda deteksiyaning aniqligi (Precision) ko'rsatkichlari keltirilgan. Ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, davr mobaynida TP soni va Precision ko'rsatkichi izchil oshib borgan. 2020-yildagi 0,0291 dan 2024-yilda 0,0504 gacha bo'lgan o'sish bank komplayens tizimlarida risk mezonlarini aniqlash algoritmlarining optimallashtirilganini va texnologik yondashuvlarning takomillashganini ko'rsatadi. FP ulushi yuqori bo'lishiga qaramay, uning nisbiy kamayishi aniqlash samaradorligini oshirgan (2-jadval).

Trend tahlili va prognoz natijalari

- Xalqaro sanksiya flaglari ulushi 2019-yildagi 11,4 % dan 2023-yilda 86,9 % gacha oshgan.
- Ichki monitoring flaglari ulushi pasayib, signal sifati yaxshilangan.
- Precision 2020-yildagi 2,9 % dan 2024-yilda 5,0 % gacha yetishi prognoz qilinmoqda.
- 2025-yilda jami xabarlar soni 2,19 millionga yetishi kutilmoqda, bu esa RegTech integratsiyasi va avtomatlashtirilgan skrining tizimlari kengayganidan dalolat beradi.

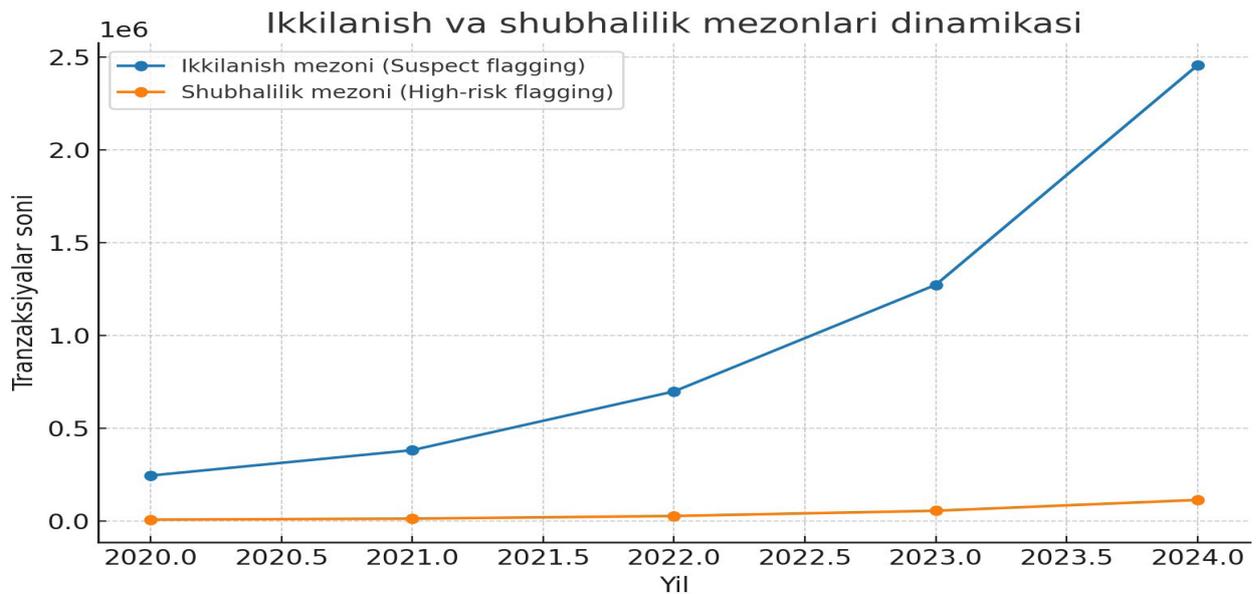
Prognoz ko'rsatkichlari ehtiyotkorlik bilan baholangan bo'lib, ular ichki va tashqi monitoring jarayonlarida texnologik yechimlar joriy etilishi, xalqaro hamkorlik kengayishi hamda riskga asoslangan yondashuvning chuqurlashishi natijasida amalga oshadi. Shu bilan birga, noto'g'ri ogohlantirishlar ulushini yanada kamaytirish uchun signal senariylarini optimallashtirish, mashinaviy o'qitish modellari samaradorligini oshirish va bank xodimlari malakasini muntazam ravishda oshirib borish muhim ahamiyatga ega (1-rasm).

1-rasm. AML/CFT monitoring ko'rsatkichlari dinamikasi (2019–2025)¹⁹

O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari bo'yicha xalqaro sanksiya flaglari, ichki monitoring flaglari hamda jami xabarlangan tranzaksiyalar sonining yillik dinamikasi tasvirlangan. 2019–2025-yillar oralig'ida xalqaro sanksiya flaglari eng tez o'sish sur'atini namoyish etgan bo'lib, ichki monitoring flaglari esa asta-sekin kamayish tendensiyasini ko'rsatmoqda. Jami xabarlar sonining izchil ortishi esa AML/CFT monitoring qamrovi va texnologik imkoniyatlarning kengayganidan dalolat beradi (2-rasm).

¹⁹ Muallif hisob-kitobi asosida O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarining ochiq hisobotlari va EAG (Eurasian Group) tahliliy materiallari asosida tuzilgan.

2-rasm. Ikkilanish va shubhalilik mezonlari dinamikasi (2020–2024)²⁰

Grafikda O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarida AML/CFT monitoring jarayonida qo'llaniladigan ikkilanadigan tranzaksiyalar (suspect flagging) va yuqori xavfli tranzaksiyalar (high-risk flagging) mezonlari bo'yicha aniqlangan operatsiyalar sonining yillik o'zgarishi aks ettirilgan. 2020–2024-yillar oralig'ida ikkilanadigan tranzaksiyalar soni keskin oshgan bo'lsa, yuqori xavfli tranzaksiyalar nisbatan barqaror o'sish sur'atini namoyon qilgan. Bu tendensiya banklarda riskka asoslangan yondashuv va tranzaksiyalarni avtomatik tahlil qilish texnologiyalarining rivojlanganini ko'rsatadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqorida keltirilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarida AML/CFT monitoring ko'rsatkichlari so'nggi yillarda sezilarli darajada o'sdi. Xalqaro sanksiya flaglari soni 2019–2023-yillar oralig'ida yiliga o'rtacha 135,7 % CAGR bilan oshgani, global moliyaviy axborot almashish mexanizmlarining kuchayganini va regulyator talablarining qat'iy qilishganini bildiradi. Shu bilan birga, ichki monitoring flaglari hajmining -8,9 % CAGR bilan pasayishi ichki tizimlarda shubhali operatsiyalarni dastlabki aniqlash mexanizmlarining optimallashtirilganini ko'rsatadi. Precision (aniqlik) ko'rsatkichining 2020-yildagi 0,0291 dan 2024-yilda 0,0504 gacha o'sishi deteksiya tizimlarining samaradorligini oshirish bo'yicha qilingan chora-tadbirlar natijasini aks ettiradi. Shu bilan birga, ikkilanadigan (suspect) va yuqori xavfli (high-risk) flaglarning yillik dinamikasi tranzaksiyalar tahlilida texnologik vositalar ulushining ortib borayotganini tasdiqlaydi.

Takliflar

- RegTech platformalarini kengaytirish — real vaqt rejimida xalqaro va ichki monitoring tizimlari integratsiyasini kuchaytirish.
- Kriptoaktivlar nazoratini mustahkamlash — litsenziyalash, risk-profilini baholash va tranzaksiyalarni avtomatik kuzatish talablarini joriy etish.
- Ichki monitoring tizimlarida sun'iy intellekt algoritmlarini tatbiq etish — noto'g'ri ijobiy flaglarni kamaytirish va aniqlik ko'rsatkichini oshirish.
- Xalqaro hamkorlikni rivojlantirish — FATF, EAG va Egmont Group doirasida ma'lumot almashish tezligini oshirish.
- Kadrlar malakasini oshirish — AML/CFT sohasida ishlovchi xodimlar uchun sertifikatlangan trening dasturlarini joriy etish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 28-iyundagi PF-6252-sonli Farmoni "O'zbekiston Respublikasining jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga, terrorizmni moliyalashtirishga va ommaviy qirg'in qurolini tarqatishni moliyalashtirishga qarshi kurashish milliy tizimini rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida". <https://lex.uz/docs/5482727>

20 Muallif hisob-kitobi asosida tijorat banklarining ochiq statistik hisobotlari va FATF/EAG tahlil materiallari asosida tuzilgan.

2. O'zbekiston Respublikasining 2004-yil 26-avgustdagi 660-II-sonli Qonuni "Jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga, terrorizmni moliyalashtirishga va ommaviy qirg'in qurolini tarqatishni moliyalashtirishga qarshi kurashish to'g'risida". <https://lex.uz/docs/283717>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-sonli Farmoni "Yangi O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risida. Lex.uz.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-4477-sonli Qarori (2019-yil 4-oktabr) "Investitsiyalarni boshqarish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida". Lex.uz.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-60-son Qarori (2022-yil 28-yanvar) "Davlat-xususiy sheriklik asosida amalga oshiriladigan yirik loyihalar to'g'risida". Lex.uz.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-5992-sonli Farmoni, 2020-yil 12-may. Lex.uz.
7. Financial Action Task Force (FATF). International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation. Paris: FATF, 2023. <https://www.fatf-gafi.org>
8. Eurasian Group (EAG) Annual Reports 2018–2024. <https://eurasiangroup.org>
9. Unger, B., & Ferwerda, J. (2011). Money Laundering: A Key to Understanding Transnational Crime, Corruption, and Terrorism. Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9780857934000>
10. Masciandaro, D., & Takáts, E. (2015). The Economics of AML/CFT: What Shapes Policy Effectiveness? Journal of Money Laundering Control, 18(1), 1–24. <https://doi.org/10.1108/JMLC-01-2014-0002>
11. Reuter, P., & Truman, E. M. (2004). Chasing Dirty Money: The Fight Against Money Laundering. Institute for International Economics. <https://www.piie.com/publications/books/chasing-dirty-money>
12. OECD. (2024). Money Laundering Risks from Virtual Assets. Paris: OECD Publishing.
13. World Bank. (2023). Uzbekistan Infrastructure Governance Report. www.worldbank.org
14. Schneider, F. (2010). Turnover of Organized Crime and Money Laundering: Some Preliminary Empirical Findings. Public Choice, 144(3–4), 473–486. <https://doi.org/10.1007/s11127-010-9678-x>
15. Zdanovic, M., & Koller, T. (2018). Effectiveness of Anti-Money Laundering Measures in the Banking Sector. Journal of Money Laundering Control, 21(3), 245–260. <https://doi.org/10.1108/JMLC-01-2017-0004>
16. Ivanov, A., & Petrov, V. (2020). Application of Artificial Intelligence in Anti-Money Laundering Monitoring Systems. Journal of Financial Crime, 27(4), 1235–1248. <https://doi.org/10.1108/JFC-03-2020-0045>
17. Abdirahmanov, N. (2022). Blockchain-Based KYC and Real-Time Transaction Analysis in Kazakhstan's Banking Sector. Journal of Money Laundering Control, 25(3), 567–582. <https://doi.org/10.1108/JMLC-09-2021-0102>
18. Mamatqulov, R. (2022). O'zbekiston tijorat banklarida AML/CFT mexanizmlarini xalqaro standartlarga moslashtirish yo'llari. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti nashriyoti.
19. Sattorova, D. (2023). Kriptoaktivlar bilan bog'liq tranzaksiyalarda pul yuvish xavfi va uni tartibga solish masalalari. Journal of Financial Law, 2(1), 55–64.
20. Xudoyberdiyev, A. (2021). AML tizimida inson resurslari salohiyatini oshirish va texnologik yechimlarni joriy etish yo'nalishlari. Banking and Finance Review, 4(3), 88–96.
21. Yusupov, I. (2022). Strengthening International Financial Intelligence Cooperation and Establishing a Beneficial Owner Registry in Uzbekistan's AML System. Journal of Financial Regulation and Compliance, 30(4), 512–528. <https://doi.org/10.1108/JFRC-05-2022-0081>
22. Ergasheva, N. (2023). Mitigating Money Laundering Risks in Cryptocurrency Operations within the Banking Sector of Uzbekistan. Journal of Money Laundering Control, 26(2), 389–404. <https://doi.org/10.1108/JMLC-11-2022-0132>
23. Rakhimov, F. (2021). Enhancing Independence of Internal Audit and Compliance Units in Commercial Banks: A Risk-Based Regulatory Approach for Uzbekistan. Central Asian Economic Review, 23(1), 77–94. <https://doi.org/10.47526/2021-23-1-7>
24. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki va tijorat banklari AML/CFT monitoring bo'limlari ichki hisobotlari (2018–2024). Muallif hisob-kitobi asosida.
25. EAG hisobotlari va tijorat banklari ma'lumotlari asosida muallif hisob-kitobi (2023–2024).
26. O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarining ochiq yillik hisobotlari va EAG (Eurasian Group on Combating Money Laundering and Financing of Terrorism) tahliliy materiallari asosida muallif hisob-kitobi.
27. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki ma'lumotlari, tijorat banklari ochiq hisobotlari va EAG tahliliy hisobotlari asosida muallif hisob-kitobi.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 8

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>